

۱۳۹۵ نسبت به سال قبل از آن معادل ۶/۳ درصد افزایش نشان می‌دهد. در این سال صنایع «تولید وسایل نقلیه موتوری، تریلر و نیم‌تریلر»، «تولید محصولات کانی غیر فلزی»، «تولید مواد غذایی»، «تولید مواد و محصولات شیمیایی» و «تولید فلزات اساسی» به ترتیب با افزایشی معادل ۱۰/۹، ۹/۹، ۸/۰، ۶/۳ و ۳/۳ درصد و با مجموع ضریب اهمیت ۷۵/۱ درصد در شاخص تولید کارگاه‌های بزرگ صنعتی، بیشترین تاثیر را در افزایش شاخص مذکور داشتند. در سال ۱۳۹۶، شاخص‌های «اشتغال» و «مزد و حقوق و مزایای پرداختی به کارکنان» کارگاه‌های بزرگ صنعتی کشور به ترتیب ۱/۰ و ۱۹/۳ درصد نسبت به سال قبل از آن افزایش یافتند.

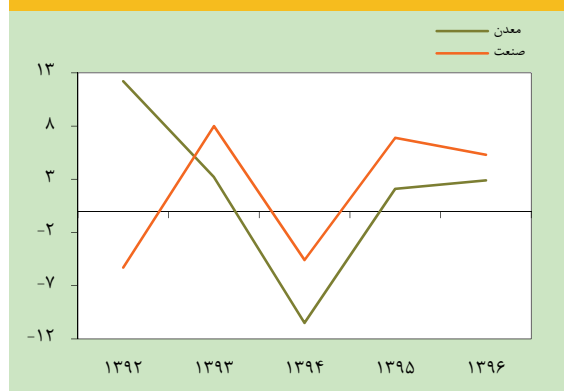
۵-۱-۲- تولیدات صنایع منتخب

در سال ۱۳۹۶، تعداد ۱۵۳۵/۸ هزار دستگاه خودرو (شامل انواع خودروی سبک و سنگین) در کشور تولید شد که نسبت به سال قبل از آن معادل ۱۳/۸ درصد افزایش نشان می‌دهد. در سال ۱۳۹۶، میزان به‌کارگیری ظرفیت تولید خودرو معادل ۸۹ درصد بود. همچنین در سال مورد بررسی، تولید فولاد خام در مقایسه با سال قبل از آن به میزان ۱۱/۰ درصد افزایش یافت. در سال ۱۳۹۶، برخی از محصولات از جمله سیمان و مس کاند نسبت به سال ۱۳۹۵ به ترتیب با کاهشی به میزان ۱/۵ و ۱۶/۰ درصد مواجه بودند.

تحولات شاخص‌های اقتصادی بخش صنعت و معدن

کشور نشان‌دهنده بهبود عملکرد این بخش در سال ۱۳۹۶ نسبت به سال قبل از آن می‌باشد؛ به طوری که براساس آمار مقدماتی حساب‌های ملی، ارزش افزوده بخش‌های «صنعت» و «معدن» در سال ۱۳۹۶ (به قیمت‌های ثابت سال ۱۳۹۰) به ترتیب ۵/۳ و ۲/۹ درصد نسبت به سال ۱۳۹۵ افزایش نشان می‌دهد.

نمودار ۵-۱- رشد ارزش افزوده بخش صنعت و معدن (به قیمت‌های ثابت ۱۳۹۰)

۵-۱-۱- تولید

۵-۱-۱-۱- شاخص تولید کارگاه‌های بزرگ صنعتی

براساس نتایج بررسی کارگاه‌های بزرگ صنعتی کشور، در سال ۱۳۹۶ شاخص تولید این کارگاه‌ها براساس سال پایه

جدول ۵-۱- برخی تولیدات منتخب صنعتی و معدنی

واحد	سال			درصد تغییر	
	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۶
سیمان	۵۷/۹	۵۵/۵	۵۴/۷	-۴/۱	۱۳۹۶
انواع خودروی سبک (۱)	۹۶۵/۸	۱۳۳۳/۱	۱۵۱۶/۱	۳۸/۰	۱۳/۷
فولاد خام	۱۶/۵	۱۸/۸	۲۰/۸	۱۳/۵	۱۱/۰
مس کاتد	۱۹۳/۱	۱۹۰/۱	۱۵۹/۶	-۱/۵	-۱۶/۰
شمش آلومینیوم	۳۵۳/۳	۳۳۸/۸	۳۵۱/۰	-۴/۱	۳/۶

ماخذ: وزارت صنعت، معدن و تجارت
 ۱- ماخذ: شرکت ساپکو- شامل سواری، وانت، ون، آمبولانس و خودروی دودیفرانسیل می‌باشد.

به سال ۱۳۹۵، به ۲۲/۴ میلیون تن رسید. ارزش صادرات پتروشیمی در سال مورد گزارش معادل ۱۲/۰ میلیارد دلار بود که در مقایسه با سال قبل از آن به میزان ۲۲/۵ درصد افزایش داشت. در این سال فروش داخلی محصولات صنایع پتروشیمی به لحاظ مقدار و ارزش به ترتیب معادل ۹/۰ و ۳۰/۷ درصد رشد داشت.

براساس گزارش شرکت ملی صنایع پتروشیمی، تولیدات پتروشیمی (با در نظر گرفتن تولید مجتمع‌های خصوصی و واگذار شده) در سال ۱۳۹۶ با ۶/۰ درصد افزایش نسبت به سال قبل از آن به ۵۳/۶ میلیون تن رسید. همچنین، مقدار صادرات پتروشیمی (با احتساب عملکرد مجتمع‌های واگذار شده و خصوصی) در سال مورد بررسی با ۷/۵ درصد افزایش نسبت

جدول ۵-۲- عملکرد صنایع پتروشیمی

تولید(هزار تن) (۱) صادرات	سال			درصد تغییر	
	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۶
مقدار(هزار تن)	۱۸۸۰۹	۲۰۸۵۱	۲۲۴۱۰	۱۰/۹	۷/۵
ارزش(میلیون دلار)	۹۵۸۶	۹۸۰۳	۱۲۰۱۲	۲/۳	۲۲/۵
فروش داخلی	۱۳۹۶۸	۱۶۲۰۴	۱۷۶۶۵	۱۶/۰	۹/۰
مقدار(هزار تن)	۲۴۱۴۸۵	۲۹۷۸۲۶	۳۸۹۱۶۸	۲۳/۳	۳۰/۷
ارزش(میلیارد ریال)					

ماخذ: شرکت ملی صنایع پتروشیمی
 ۱- به دلیل اینکه بخشی از تولیدات صنایع پتروشیمی به‌عنوان محصول واسطه‌ای در صنایع پتروشیمی به کار می‌رود، حجم تولیدات پتروشیمی همواره از مجموع مقدار صادرات و فروش داخلی بیشتر است.

۵-۲- سرمایه‌گذاری دولت

دارایی‌های سرمایه‌ای بودجه مصوب فصل صنعت و معدن محقق شد. بیشترین میزان تحقق بودجه فصل مذکور طی سال ۱۳۹۶ مربوط به «برنامه ترویج و فرهنگ‌سازی عمومی استاندارد» و «برنامه تامین، توسعه، مقاوم‌سازی، تعمیر، تجهیز و نگهداری فضاها، ساختمان‌ها، اماکن و ماشین‌آلات» به ترتیب به میزان ۷۳/۳ و ۶۴/۵ درصد بود.

براساس آمار دریافتی از خزانه‌داری کل کشور، در سال ۱۳۹۶ مبلغ ۱۸/۳ هزار میلیارد ریال اعتبار برای اجرا و تکمیل طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای فصل صنعت و معدن پیش‌بینی شده بود که از این میزان، مبلغ ۷/۲ هزار میلیارد ریال در قالب برنامه‌های فصل صنعت و معدن در سال مزبور پرداخت شد. بر این اساس، ۳۹/۳ درصد از اعتبارات طرح‌های تملک

جدول ۵-۳- اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای - ملی در فصل صنعت و معدن

فصل صنعت و معدن	عملکرد سال		درصد تغییر	مصوب	درصد عملکرد
	۱۳۹۵	۱۳۹۶			
	۱۸۴۹/۱	۷۲۱۶/۸	۲۹۰/۳	۱۸۳۴۱/۹	۳۹/۳

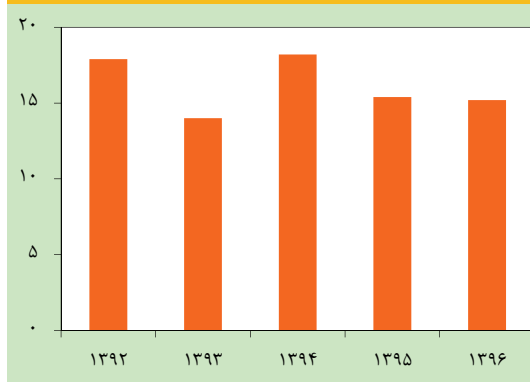
ماخذ: وزارت امور اقتصادی و دارایی، خزانه‌داری کل کشور

گزارش اقتصادی و ترازنامه سال ۱۳۹۶

درصد نسبت به پایان سال ۱۳۹۵ به حدود ۱۶۵۷/۸ هزار میلیارد ریال رسید. در این سال سهم تغییر در مانده بدهی بخش غیر دولتی صنعت و معدن از کل تغییر در مانده تسهیلات اعطایی بانکها و موسسات اعتباری غیر بانکی به بخشهای غیر دولتی اقتصاد معادل ۱۵/۷ درصد بود.

طی سال ۱۳۹۶، از مبلغ ۶۱۳۹/۱ هزار میلیارد ریال تسهیلات پرداختی بانکها و موسسات اعتباری غیر بانکی به بخشهای مختلف اقتصادی، مبلغ ۱۷۴۲/۲ هزار میلیارد ریال به بخش صنعت و معدن اختصاص یافت که نسبت به سال قبل از آن معادل ۸/۳ درصد افزایش نشان می‌دهد. همچنین، از کل رقم تسهیلات پرداخت شده به بخش صنعت و معدن، معادل ۸۳/۶ درصد در قالب تسهیلات تامین سرمایه در گردش بود. براساس آمار مذکور، سهم بخش صنعت و معدن از کل تسهیلات پرداختی سال ۱۳۹۶ معادل ۲۸/۴ درصد بود.

نمودار ۵-۲- تغییر در مانده تسهیلات اعطایی سیستم بانکی به بخش غیر دولتی صنعت و معدن (درصد)

۵-۳- تسهیلات بانکی

در پایان اسفند ماه ۱۳۹۶، کل مانده خالص تسهیلات اعطایی به بخشهای دولتی و غیر دولتی صنعت و معدن (بدون احتساب سود و درآمد سالهای آتی) با رشدی معادل ۱۵/۹

جدول ۵-۴- مانده تسهیلات اعطایی بانکها و موسسات اعتباری غیر بانکی به بخش صنعت و معدن (۱) (هزار میلیارد ریال)

سهم نسبی (درصد)	تغییر در مانده		درصد تغییر	پایان سال		
	تغییر در مانده کل اقتصاد (۲)	تغییر در مانده صنعت و معدن		۱۳۹۶	۱۳۹۵	
۱۵/۷	۱۳۷۴/۰	۲۱۵/۵	۱۵/۲	۱۶۳۷/۳	۱۴۲۱/۸	بخش غیر دولتی
۳/۳	۳۶۱/۶	۱۱/۸	۱۳۸/۲	۲۰/۴	۸/۶	بخش دولتی
۱۳/۱	۱۷۳۵/۵	۲۲۷/۴	۱۵/۹	۱۶۵۷/۸	۱۴۳۰/۴	جمع کل

۱- مانده خالص تسهیلات اعطایی پس از کسر مانده بدهی مشتریان و تسهیلات اعطایی در کلیه سرفصلهای مربوط به مابهالتفاوت نرخ ارز، سود سالهای آینده، سود و کارمزد سالهای آینده، وجوه دریافتی مضاربه، حساب مشترک مشارکت مدنی (سهم بانک)، سود معوق و سود و کارمزد معوق، به دست آمده است. در ضمن، مانده تسهیلات اعطایی شامل عقود مشارکت حقوقی و سرمایه‌گذاری مستقیم نیز می‌باشد.
۲- نشان‌دهنده تغییر در مانده تسهیلات اعطایی بانکها و موسسات اعتباری به کل بخشهای اقتصادی می‌باشد.

و درآمد سالهای آتی) به این بخش پرداخت نمود که نسبت به سال قبل از آن به میزان ۱/۶ درصد افزایش داشت.

در سال مورد بررسی، بانک صنعت و معدن به عنوان تنها بانک تخصصی در بخش صنعت و معدن، مبلغ ۸۵/۱ هزار میلیارد ریال تسهیلات (بدون احتساب سود

جدول ۵-۵- پرداختیهای بانک صنعت و معدن

(میلیارد ریال)

سهم (درصد)	درصد تغییر		سال			
	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	
۶۰/۸	۵۵/۰	۱۲/۳	۱۰/۵	۵۱۷۴۰/۴	۴۶۰۶۵/۰	منابع داخلی
۰/۱	۰/۴	-۶۷/۸	-۶۹/۹	۹۴/۸	۲۹۴/۴	وجوه اداره شده (ریالی)
۳۹/۱	۴۴/۷	-۱۱/۱	-۴/۰	۳۳۲۶۹/۰	۳۷۴۲۰/۸	حساب ذخیره ارزی / صندوق توسعه ملی
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۱/۶	۲/۶	۸۵۱۰۴/۲	۸۳۷۸۰/۲	جمع کل

ماخذ: بانک صنعت و معدن

۵-۴- مشارکت نظام بانکی در راستای کمک به

تحرك توليد

افزایش داشت. میزان سرمایه‌گذاری پیش‌بینی شده در قالب جوازهای تاسیس صادر شده در سال ۱۳۹۶ حدود ۱۸۲۱/۹ هزار میلیارد ریال بود که در مقایسه با سال قبل از آن معادل ۴۷/۷ درصد افزایش نشان می‌دهد. بررسی توزیع سرمایه‌گذاری انجام شده در جوازهای تاسیس صادره در سال ۱۳۹۶ برحسب گروه‌های صنعتی نشان‌دهنده گرایش بیشتر سرمایه‌گذاران به سرمایه‌گذاری در صنایع «کک و فرآورده‌های حاصل از نفت» (۲۲/۶ درصد)، «ساخت مواد و محصولات شیمیایی» (۲۰/۱ درصد) و «ساخت فلزات اساسی» (۹/۵ درصد) است. بر این اساس، حدود ۵۲/۲ درصد از میزان سرمایه‌گذاری انجام شده در جوازهای تاسیس صادره در سال ۱۳۹۶ به این سه گروه صنعتی اختصاص داشت.

در سال ۱۳۹۶، متوسط سرمایه پیش‌بینی شده در هر طرح صنعتی براساس جوازهای تاسیس ۹۵/۰ میلیارد ریال بود که نسبت به سال قبل از آن به میزان ۱۸/۷ درصد افزایش داشت. همچنین در سال مورد بررسی، متوسط سرمایه لازم برای هر شغل در جوازهای تاسیس ۴/۰ میلیارد ریال پیش‌بینی شده بود که نسبت به سال قبل از آن معادل ۱۹/۶ درصد افزایش نشان می‌دهد.

متعاقب اجرای طرح کمک به تامین مالی واحدهای تولیدی کوچک و متوسط در سال ۱۳۹۵، با مساعدت بانک مرکزی و با هدف استمرار رونق تولید، حفظ و ایجاد اشتغال جدید و افزایش رشد اقتصادی کشور، اجرای طرح مذکور در سال ۱۳۹۶ نیز تداوم یافت. براساس «دستورالعمل تامین مالی بنگاه‌های کوچک و متوسط در سال ۱۳۹۶» مقرر گردید تامین سرمایه در گردش مورد نیاز ۱۰ هزار بنگاه اقتصادی، تامین تسهیلات مورد نیاز ۶ هزار طرح نیمه‌تمام با پیشرفت فیزیکی حداقل ۶۰ درصد و تامین مالی مورد نیاز بازسازی و نوسازی تعداد ۵ هزار واحد اقتصادی از محل منابع تسهیلاتی در اولویت شبکه بانکی کشور قرار گیرد. براساس اطلاعات دریافتی از سامانه ثبت نام واحدهای تولیدی متقاضی دریافت تسهیلات، در سال ۱۳۹۶ مبلغ ۱۹۴/۸ هزار میلیارد ریال تسهیلات در اختیار ۲۸/۲ هزار بنگاه تولیدی قرار گرفت.

۵-۵- واحدهای جدید صنعتی

در سال ۱۳۹۶، تعداد ۱۹/۲ هزار فقره جواز تاسیس صادر شد که در مقایسه با سال قبل از آن معادل ۲۴/۵ درصد

جدول ۵-۶- تعداد، سرمایه‌گذاری و اشتغال جوازهای تاسیس و پروانه‌های بهره‌برداری

درصد تغییر	سال			
	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	
جوازهای تاسیس				
	تعداد(فقره)	۱۴۸۹۶	۱۵۴۱۷	۱۹۱۸۷
	سرمایه‌گذاری(هزار میلیارد ریال)	۱۲۵۳/۱	۱۲۳۳/۷	۱۸۲۱/۹
	اشتغال(هزار نفر)	۳۶۶/۵	۳۶۵/۷	۴۵۱/۵
پروانه‌های بهره‌برداری				
	تعداد(فقره)	۴۸۳۳	۵۲۰۷	۵۳۷۲
	سرمایه‌گذاری(هزار میلیارد ریال)	۱۷۴/۵	۲۸۳/۵	۲۵۷/۸
	اشتغال(هزار نفر)	۷۶/۳	۸۵/۰	۹۷/۹
	درصد تغییر	۳/۵	-۱/۵	-۰/۲
	درصد تغییر	۲۴/۵	۴۷/۷	۲۳/۴
	درصد تغییر	۷/۷	۶۲/۵	۱۱/۴
	درصد تغییر	۳/۲	-۹/۱	۱۵/۲

ماخذ: گزارش وزارت صنعت، معدن و تجارت

توزیع تعداد واحدهای جدید راه‌اندازی شده صنعتی برحسب گروه‌های صنعتی نشان می‌دهد که بیشترین تعداد واحدهای جدید در گروه‌های «محصولات غذایی و آشامیدنی» (۱۶/۱ درصد)، «محصولات از لاستیک و پلاستیک»

در سال ۱۳۹۶، تعداد ۵۳۷۲ فقره پروانه بهره‌برداری با سرمایه‌گذاری حدود ۲۵۷/۸ هزار میلیارد ریال (به قیمت‌های جاری) صادر شد که در مقایسه با سال قبل از آن به ترتیب ۳/۲ درصد افزایش و ۹/۱ درصد کاهش نشان می‌دهند.

گزارش اقتصادی و ترازنامه سال ۱۳۹۶

واحد صنعتی براساس پروانه‌های بهره‌برداری حدود ۴۸/۰ میلیارد ریال بود که نسبت به سال قبل از آن معادل ۱۱/۹ درصد کاهش داشت.

«ساخت مواد و محصولات شیمیایی» (۱۴/۱ درصد) و بهره‌برداری رسیده است. در سال مورد بررسی، متوسط سرمایه‌گذاری صورت گرفته برای ایجاد هر

جدول ۵-۷- متوسط سرمایه‌گذاری و ایجاد اشتغال مجوزهای جدید صنعتی

درصد تغییر	سال				
	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴		
جوازهای تاسیس					
۱۸/۷	-۴/۹	۹۴۹۵۳	۸۰۰۲۲	۸۴۱۲۴	متوسط سرمایه‌گذاری پیش‌بینی شده در هر طرح صنعتی (میلیون ریال)
-۰/۸	-۳/۶	۲۳/۵	۲۳/۷	۲۴/۶	متوسط اشتغال مورد انتظار هر طرح صنعتی (نفر)
۱۹/۶	-۱/۴	۴۰۳۶	۳۳۷۳	۳۴۱۹	متوسط سرمایه‌گذاری پیش‌بینی شده برای ایجاد هر شغل (میلیون ریال)
پروانه‌های بهره‌برداری					
-۱۱/۹	۵۰/۸	۴۷۹۹۷	۵۴۴۵۱	۳۶۱۰۳	متوسط سرمایه‌گذاری صورت گرفته در هر واحد صنعتی (میلیون ریال)
۱۱/۶	۳/۴	۱۸	۱۶	۱۶	متوسط اشتغال ایجاد شده در هر واحد صنعتی (نفر)
-۲۱/۰	۴۵/۹	۲۶۳۵	۳۳۳۷	۲۲۸۷	متوسط سرمایه‌گذاری صورت گرفته برای هر شغل (میلیون ریال)

ماخذ: گزارش وزارت صنعت، معدن و تجارت

۵-۶- مجوزهای صادر شده در بخش معدن

فقره پروانه بهره‌برداری صادر شد که نسبت به سال قبل از آن ۱۲/۲ درصد کاهش نشان می‌دهد. همچنین، تعداد ۹۹۸ فقره پروانه اکتشاف صادر شد که در مقایسه با سال قبل از آن معادل ۲۵/۵ درصد افزایش نشان می‌دهد.

طی سال ۱۳۹۶، در بخش معدن تعداد ۵۱۲ فقره گواهی کشف توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت صادر شد که این میزان نسبت به سال قبل از آن ۸/۹ درصد کاهش داشت. در این سال به منظور بهره‌برداری از معادن جدید، تعداد ۷۵۵

جدول ۵-۸- تعداد مجوزهای معدنی صادر شده

(فقره)

درصد تغییر	سال				
	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴		
۲۵/۵	۱۰/۶	۹۹۸	۷۹۵	۷۱۹	پروانه اکتشاف (۱)
-۸/۹	-۱۰/۸	۵۱۲	۵۶۲	۶۳۰	گواهی کشف (۲)
-۱۲/۲	۸/۶	۷۵۵	۸۶۰	۷۹۲	پروانه بهره‌برداری (۳)

ماخذ: گزارش وزارت صنعت، معدن و تجارت

- ۱- پروانه اکتشاف: مجوزی است که برای انجام عملیات اکتشافی مواد معدنی در محدوده مشخصی از طرف وزارت صنعت، معدن و تجارت صادر می‌شود.
- ۲- گواهی کشف: تاییدی‌ای است که توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت پس از اتمام عملیات اکتشافی و کشف کانه به نام دارنده پروانه اکتشاف صادر می‌شود.
- ۳- پروانه بهره‌برداری: مجوزی است که به منظور استخراج و کانه‌رایی و به دست آوردن مواد معدنی قابل فروش توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت صادر می‌شود.

پروانه‌های بهره‌برداری صنعتی صادر شده در سال ۱۳۹۶ معادل ۱۸ نفر بود. طبق آمار مورد محاسبه، میانگین سرمایه‌گذاری صورت گرفته برای ایجاد هر فرصت شغلی براساس پروانه‌های مزبور در سال ۱۳۹۶ مبلغ ۲/۶ میلیارد ریال بود که در مقایسه با سال قبل از آن معادل ۲۱/۰ درصد کاهش داشت.

۵-۷- اشتغال صنعتی

آمار مربوط به پروانه‌های بهره‌برداری صادر شده در سال ۱۳۹۶ نشان می‌دهد که در این سال در مجموع، ۹۷/۹ هزار فرصت شغلی در بخش صنعت ایجاد شده است. براساس گزارش وزارت صنعت، معدن و تجارت، متوسط اشتغال طرح‌ها براساس

۵-۸- شاخص بهای تولیدکننده محصولات صنعتی و

مواد معدنی

شاخص بهای تولیدکننده، نشان‌دهنده روند تغییرات قیمت کالاها در سطح تولیدکننده در بخش‌های مختلف اقتصادی است. از این شاخص می‌توان به عنوان یکی از شاخص‌های پیشرو در تبیین تحولات روند آتی تورم استفاده کرد. متوسط شاخص بهای تولیدکننده در سال ۱۳۹۶ نسبت به سال قبل از آن معادل ۱۰۰ درصد و در سال ۱۳۹۵ نسبت به سال قبل از آن به میزان ۴/۹ درصد رشد داشت. همچنین، شاخص بهای گروه ساخت (صنعت) در سال ۱۳۹۶ نسبت به سال قبل از آن به میزان ۱۰/۷ درصد افزایش نشان می‌دهد.

۵-۹- صادرات صنعتی

براساس گزارش گمرک جمهوری اسلامی ایران در سال ۱۳۹۶، وزن و ارزش صادرات صنعتی به ترتیب به ۸۷/۸ میلیون تن و ۳۲/۲ میلیارد دلار رسید که نسبت به سال قبل از آن به ترتیب ۵/۹ و ۷/۳ درصد افزایش داشت. میانگین ارزش صادرات کالاهای صنعتی نیز با ۱/۳ درصد افزایش به ۳۶۶/۵ دلار در هر تن رسید. اقلام عمده صادرات صنعتی در این سال به لحاظ ارزش به ترتیب شامل «فرآورده‌های حاصل از نفت و گاز» (۲۸/۰ درصد)، «مواد پلاستیکی و اشیای ساخته شده از این مواد» (۱۸/۹ درصد)، «چدن، آهن، فولاد و مصنوعات آنها» (۱۲/۴ درصد) و «محصولات شیمیایی آلی» (۱۲/۱ درصد) بود.